

บทที่ 2

ดินแดนในอาณัติ: ชีเรีย เเลบานอน อิรัก และทราบส์จอร์แดน

เก้าโครงเรื่อง

1. ฝรั่งเศสในชีเรียและเลบานอน
 - 1.1 ฝรั่งเศสเข้ายึดครองชีเรียและเลบานอน
 - 1.2 การปักครองของฝรั่งเศสในชีเรียและเลบานอน
2. อังกฤษในอิรักและทราบส์จอร์แดน
 - 2.1 อังกฤษเข้ายึดครองอิรัก
 - 2.2 การปักครองของอังกฤษในอิรัก
 - 2.3 การปักครองของอังกฤษในทราบส์จอร์แดน
3. วิธีการควบคุมดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง
 - 3.1 วิธีการกระจายอำนาจและการใช้กองทัพปราบปรามดินแดนภายใต้การปกครอง
 - 3.2 วิธีการเสริมสร้างงานด้านเศรษฐกิจ : การสร้างถนนและตลาด
 - 3.3 การแก้ปัญหาเรื่องที่ดิน
4. ความแตกต่างระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสในการใช้กองทัพเพื่อสร้างความสงบในดินแดนทั้ง 4 แห่ง
5. อุปสรรคต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวอาหรับ
6. การศึกษาและการนำประเทศไปสู่เอกราช

๙

กัญ

การเข้ายึดครองดินแดนในอาณัติทั้ง 4 แห่ง โดยอังกฤษและฝรั่งเศส
 ลักษณะการปักครองของอังกฤษและฝรั่งเศสในดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง
 ปัญหาที่เกิดขึ้นในดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง และวิธีแก้ปัญหาโดยอังกฤษและฝรั่งเศส

บุคคลสังกัดการเรียนรู้

หลังจากศึกษาจนบทที่ 2 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. วิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อบล็อกจะทำการปักกรองของฝรั่งเศสในชีวิตรัฐและเดนานอนได้
2. วิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อบล็อกจะทำการปักกรองของอังกฤษในอิรักและทวีปแอฟริกา-
3. อธิบายวิวัฒนาการด้านเศรษฐกิจโดยเนพาะเรื่องการค้าในเดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่งได้
4. ระบุถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อประชาชนของเดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง

ดินแดนต่างๆ ในตะวันออกกลาง “ไม่ว่าจะในเลบานอนซึ่งได้ประโยชน์จากการคุ้มครองของฝรั่งเศสและมีความพ่อใจอยู่บ้างหรือในทرانส์จอร์เดน ที่ซึ่งประชาชนพื้นเมืองเดินสูญเสียการปกครองตนเองไปนั้น ก็ล้วนแต่มีการแสดงออกของประชาชนถึงความไม่พอใจที่ประเทศอุกปกรองในระบบอาณัติทั้งในอิรักและซีเรียซึ่งอุกปกรองโดยอังกฤษและฝรั่งเศสนั้น ช่วงเวลาของการปกครองในระบบอาณัติได้เริ่มต้นอย่างยาวนาน ประชาชนต่างมองดูดินแดนในอาณัติเสมือนกับที่รัฐบุรุษชาวญี่ปุ่นมองว่าเป็น “การแทนที่ลักษิจกรรมดินนิยมเก่า”¹

1. ฝรั่งเศสในซีเรียและเลบานอน

1.1 ฝรั่งเศสเข้ายึดครองซีเรียและเลบานอน

ในซีเรียนี้ดูเหมือนว่าขุคของการเป็นดินแดนในอาณัติได้เริ่มต้นมาตั้งแต่เริ่มมีการติดต่อระหว่างฝรั่งเศสและอาหรับ ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้นที่ว่า อามีร ไฟชาล ซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลซีเรีย ได้มีส่วนร่วมในการประชุมสันติภาพที่ปารีส ได้ทำสัญญาภารังษีรัฐบาลอังกฤษและฝรั่งเศส นอกจากนั้นพระองค์ยังได้รับตำแหน่งนายตุริย์ซีเรียจากสภาพัฒนาซีเรีย (General Syrian Congress) เมื่อวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1920 และยังทรงเป็นผู้ควบคุมรัฐบาลในด้านสกั๊ส เมืองหลวงศึกด้วย ในขณะเดียวกันฝรั่งเศสก็ควบคุมเลบานอนและค่ายฯ สร้างกองกำลังทหารที่เข้มแข็งที่นั่น ภายหลังจากที่ฝรั่งเศสมีความเข้มข้นยานานจากการแบ่งขันกับอังกฤษ และผิดหวังจากการประชุมสันติภาพที่ปารีส ที่เซฟ (Sevres) และซาน เรมो (San Remo) ในเรื่องของการแบ่งดินแดนในตะวันออกกลาง ฝรั่งเศสจึงหันไปสู่อาหรับ โดยยืนคำดาดเป็นการเรียกร้องสิ่งต่างๆ จากพระเจ้าไฟชาล เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 1920 ในบรรดาคำเรียกร้องเหล่านั้น พระเจ้าไฟชาลจะต้องลดกองทัพซีเรียลง และยอมรับการปกครองของฝรั่งเศส ในฐานะเป็นดินแดนในอาณัติ ให้มีการลงโทษบุคคลผู้ขัดขวางฝรั่งเศส ยอมรับการควบคุมของฝรั่งเศส ยอมให้กองทัพของฝรั่งเศสให้คงอยู่ต่อไปตามเมืองใหญ่ๆ ของซีเรีย ตลอดจนเมืองขนาดเล็กแต่มีความสำคัญ นอกจากนั้นพระองค์จะต้องยินยอมตามข้อเรียกร้องอื่นๆ ที่ฝรั่งเศสได้แจ้งไว้ก่อนหน้านี้ ฝรั่งเศสให้เวลาเพียง 3 วันสำหรับการตัดสินใจตกลงยอมตามข้อเรียกร้องของฝรั่งเศส

พระเจ้าไฟชาล ทรงทราบดีถึงความไม่สามารถของพระองค์ที่จะต่อต้านฝรั่งเศส ในที่สุดพระองค์จึงต้องตกลงยอมในวันที่ 20 กรกฎาคม การตัดสินพระทัยของพระเจ้าไฟชาล สร้างความไม่พอใจให้แก่ฝูงชนอาหรับ รัฐบาลจึงถูกโภมตี ชาวอาหรับซีเรียจึงทำการต่อสู้เพื่อเอกราชของชาติ พยายามทำให้การบุกรุกของต่างชาติยุติลง แต่ฝรั่งเศสก็มิได้นั่งนอนใจที่จะใช้อาวุธ คือ กองทัพ จึงเป็นที่กระจังชัดว่า ฝรั่งเศสตั้งใจที่จะได้อำนาจอย่างแท้จริงโดยปราศจาก

¹ William R.Polk, The Arab World. (London : Harvard University, Press, 1980), p.115.

เมื่อเช้าวันที่ 24 กรกฎาคม ภายหลังการต่อสู้ประปราย ที่เมืองเมซาลุน (Maisalun) ฝรั่งเศสกู้คืนพื้นที่ไปสู่ดามัสกัส นครหลวงของซีเรีย ซึ่งการยึดครองดามัสกัสเสร็จสิ้น สมบูรณ์ในวันที่ 25 กรกฎาคม เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ พระเจ้าไฟซาลจึงพยายามหาทาง ประนีประนอมกับฝรั่งเศส แต่พระองค์ได้รับการปฏิเสธ และในวันที่ 29 กรกฎาคม พระองค์ ถูกเนรเทศให้ไปอยู่ในดินแดนที่เป็นเขตอิทธิพลของอังกฤษ ซึ่งปัจจุบัน คือ ออร์เดน

1.2 การปักธงของฝรั่งเศสในซีเรียและเลบานอน

เมื่อฝรั่งเศสได้ครอบครองดินแดนภายในของซีเรียแล้ว ฝรั่งเศสพบกับความเป็นศัตรู อย่างร้ายแรงจากชาวซีเรียนุสลิม ฝรั่งเศสตระหนักดีว่าไม่สามารถจะได้รับความเป็นมิตรจาก ประชาชน ฝรั่งเศสจึงหันความสนใจไปสู่เลบานอน พยายามสร้างความเป็นมิตรกับประชาชน เลบานอน เพื่อความมั่นคงของฝรั่งเศสในตะวันออกกลาง ฝรั่งเศสภายใต้แผนการณ์ของนายพล กูรง (General Gouraud) ประกาศแผนการณ์ขยายเลบานอนให้กว้างใหญ่กว่าที่เป็นอยู่อีก 4 เท่า คือ แผนการณ์ เกรทเตอร์ เลบานอน (Greater Lebanon) เป็นการรวมเอารัฐดินแดนส่วน หนึ่งของซีเรียภาคใต้เข้าไว้ในเลบานอน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแผนการณ์ดังกล่าวจะทำให้ชาว เลบานอนบางคนพอใจฝรั่งเศสมากกว่าเดิม แต่แผนการณ์ก็ทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างกลุ่ม ทางศาสนาในเลบานอนเอง และระหว่างคริสต์เดียนเลบานอนกับซีเรียนุสลิมมากยิ่งขึ้น การแบ่ง แยกที่เกิดขึ้นเป็นสาเหตุทำให้เกิดสังคมกลางเมืองเลบานอนใน ค.ศ. 1958 และแม้แต่ทุกวันนี้ การแบ่งแยกก็ยังเป็นสาเหตุของความขัดแย้งของประชาชน อย่างไรก็ตาม แผนการขยายเลบานอน ของฝรั่งเศสก็ประสบความสำเร็จ แต่ผลที่ได้ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้เพราะการรวมเอารัฐดินแดนที่ใหญ่ กว่าเข้ามานั้นมีประชาชนซึ่งเป็นชาวมุสลิมจำนวนมาก ทำให้เลบานอนแท้ๆ ซึ่งเป็นรัฐคริสต์เดียน ตกอยู่ในฐานะที่ไม่ปลดภัยนัก

สำหรับซีเรียส่วนอื่น ๆ ทั้งหมดก็ถูกแบ่งออกเป็นส่วนๆ ด้วยเช่นเดียวกัน ดินแดนตาม ชายฝั่งทางภาคเหนือของเลบานอนมีศูนย์กลางอยู่ที่ท่าเรือ ลาตاكيا (Latakia) ซึ่งถูกแยก ออกจากให้อิสระภายใต้การปักธงที่แยกต่างหาก และใน ค.ศ. 1922 ดินแดนดังกล่าวถูกทำให้เป็น รัฐหนึ่งต่างหากเป็นการชั่วคราวในวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1921 เมืองอเลกซานเดรทูในซีเรีย ถูกแยกให้อิสระภายใต้การปักธงพิเศษต่างหากซึ่งต่อมาไม่ผลในการรวมเมืองนี้เข้าไว้ในครุกี ส่วน เมืองเจนาล อัด ครุซ (Jabal ad Druze) ซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของเมืองดามัสกัสถูกแยกออกมานี้ ทำการปกครองตนเองเป็นอิสระภายใต้ระบบอาณาจักร ส่วนเมืองอเลปโป (Aleppo) และดามัสกัส ถูกแยกออกเป็นดินแดนที่มีการปักธงเป็นอิสระ จำกัดความคิดเรื่องการปักธงและความ พยายามในการแบ่งต่อรองดินแดนการควบคุมท้องดิน ทำให้ฝรั่งเศสต้องสูญเสียลีอองค์ใช้จ่ายเป็น จำนวนมาก ดังนั้นภายในเวลา 1 ปี ฝรั่งเศสจึงรวมดินแดนทั้งสามแห่งเหล่านี้ให้เป็นสหพันธ์รัฐ (federation)

ตลอดระยะเวลาที่ฝรั่งเศสได้เป็นเจ้าของดินแดนอาณัติเหล่านี้ ซึ่งถึงแม้จะมีแผนการปักครองอันเดียวกันก็ตามแต่ฝรั่งเศสก็พึ่งกับการข่มขู่ที่รุนแรงจากประชาชนเกือบตลอดเวลาในค.ศ. 1920 ตามสักสูตรบุกรุก และถูกความระเบิด ใน ค.ศ. 1925, 1926 และ 1945 จนกระทั่งฝรั่งเศสออกกฎหมายศึกเกือบตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มต้นการปักครองจนกระทั่งใกล้ๆ จะสิ้นสุดระบบอาณัติ นโยบายเดียวกันการแบ่งระหว่างกลุ่มศาสนาและระหว่างท้องถิ่นไม่มีการกำหนดอย่างแน่นอนและจริงจังความไม่พอใจในกลุ่มศาสนาแต่ละกลุ่มจึงเกิดขึ้น ความขมขื่นก็ทวีความรุนแรงขึ้น

กิจกรรมการเรียนที่ ๑

เข้าใจให้เห็นความแตกต่างของภาษาปักครองของฝรั่งเศสในชีวิตริมและเลบานอน

2. อังกฤษในอิรักและหวานส์อร์เดน

2.1 อังกฤษเข้ายึดครองอิรัก

อย่างไรก็ตามสถานการณ์ ในอิรักมีความแตกต่างไปจากชีวิตริมและเลบานอน ดังที่ได้กล่าวไว้ว่าระหว่างวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 1914 และวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1918 อังกฤษกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงานยึดครองอิรักมาจากการอุดมั่นในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว อังกฤษได้ก่อตั้งฐานทัพขึ้นในอิรัก ซึ่งฐานทัพดังกล่าวเป็นตัวแทนให้ถูกต้องเป็นรัฐบาลทหารที่มีประสิทธิภาพและเป็นผู้ชี้นำในสังคม อย่างไรก็ตามอังกฤษก็ขาดเสบียงอาหารที่ใช้เลี้ยงข้าราชการทหารและพลเรือนในฐานทัพอังกฤษจึงต้องจัดหาพิชผลที่มีอยู่ตามพื้นเมือง โดยเฉพาะอย่างเช่นข้าว นอกนั้น การที่กำลังทหารของอังกฤษจะคงอยู่ได้นั้น อังกฤษเรียกร้องให้มีการก่อสร้างและการจัดทำเครื่องมือที่ให้ความสะดวกต่างๆ มีการจัดสร้างท่าเรือ และทางรถไฟด้วย สิ่งสำคัญหนึ่งอื่นใดก็คือ ความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งอังกฤษให้ความสนใจเป็นพิเศษ การดำเนินงานของอังกฤษในอิรักต่างจากของฝรั่งเศสในชีวิตริม กล่าวคือ อังกฤษมีรูปแบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าในจักรวรรดิอินเดีย นายทหารฝ่ายเสนาธิการอังกฤษคุ้นเคยกับปัญหาเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนบริเวณพรมแดน ด้านตะวันตกเฉียงเหนือและในอ่าวเปอร์เซีย ดังนั้นวิธีการทำงานดังกล่าวถูกนำมาใช้ในอิรัก เพื่อจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นส่วนในชีวิตริมนั้น มีความแตกต่างไป เพราะฝรั่งเศสมีรูปแบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในที่อื่นไม่ได้มาก่อน

2.2 การปักครองของอังกฤษในอิรัก

ข้าราชการอังกฤษคนสำคัญที่ทำงานในรัฐบาลของอิรักคือ เชอร์ อาร์โนลด์ วิลสัน (Sir Arnold Wilson) ซึ่งเป็นนักคิดที่มีความสามารถสูง มีการศึกษาดี ฉลาดรอบรู้ วิลสัน ได้

เบียนบันทึกความทรงจำสองฉบับ เป็นเรื่องเกี่ยวกับปีแห่งความยากลำบากในอิรัก วิลสันมีอำนาจเหนือดินแดนบริเวณอ่าวเปอร์เซีย แต่เขาปกครองโดยอาศัยหลักธรรมะ และเสรีภาพส่วนบุคคล ภายใต้การควบคุมของวิลสัน รัฐบาลมีความซื่อสัตย์สุจริต มีประสิทธิภาพและมีความเห็นอกเห็นใจประชาชน จุดมุ่งหมายของวิลสันคือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปกครอง ความเรียบด้านเศรษฐกิจ และขัดปัญหาด้านสังคม วิลสันตั้งใจจะแบ่งประเทศออกไปตามกลุ่มชนต่างๆ คือ กลุ่มแรก ได้แก่ พวกรบดูอินและเคิร์ดส์ (Beduin and kurds) พวกรนี้ เป็นพวกรเรือนที่ค่อนข้างมีศีลธรรมสูง กลุ่มที่สอง ได้แก่ พวกราชานาชื่นนำสังหาร และสืบทอด เนื่องจากไม่ได้รับความช่วยเหลือ กลุ่มที่สาม ได้แก่ ชาวเมืองซึ่งเป็นนักอักษรศาสตร์ ของความหรูหราฟุ่มเฟือย เป็นพวกรหลอกหลวงและเป็นอันตรายด้วย วิลสันเห็นว่าถ้าปล่อยพวกราชานาชี บริหารงานของรัฐบาล พวกรนี้จะปล้นเอากำเนิดของพวกรบดูอินไป ดังนั้นในความคิดของวิลสันพวกรที่เหมาะสมเข้าร่วมรัฐบาลควรเป็นชาวชนบทหรือบดูอินมากกว่าชาวเมือง

เนื่องจากอังกฤษขาดกำลังสำรองเพื่อที่จะใช้ต่อสู้กับเตอร์ก อังกฤษจึงพยายามสร้างความเป็นระเบียบภายในอิรักด้วยการเลื่อนฐานะของเชคหรือหัวหน้าผู้ให้อัญญาติสถานะที่สูงส่ง เพื่อว่าหัวหน้าผู้ให้อัญญาตินี้จะมีความรับผิดชอบต่อรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของงานด้านสาธารณูปโภค นอกจากนั้น อังกฤษยังตั้งข้าราชการ การเมืองตลอดทั่วประเทศให้มีหน้าที่ตรวจสอบราษฎรและการทำงานของหัวหน้าผู้ให้อัญญาติ ข้าราชการการเมืองเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อยกับกำลังตำรวจท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการคอมมานาคอมมานภายในประเทศไม่สะดวกและใช้เวลานาน จึงทำให้ข้าราชการการเมืองเหล่านี้ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องกับหัวหน้าผู้ให้อัญญาติ และตอบตารัฐบาลกลางซึ่งจะทำให้พวกราชานาชี รักษาอำนาจไว้ได้นาน

คำประกาศของอังกฤษในตอนเดิมส่วนรวมที่จะทำให้อิรักเป็นดินแดนในอาณัติของอังกฤษได้สร้างความไม่พอใจในหมู่ประชาชนซึ่งแพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกัน ความรู้สึกของประชาชนก็ยังพอใจอตโตมัน ยังคงมีอยู่ และรัฐบาลซึ่เรียกได้ว่าสั่งนักชาตินิยม กลุ่มเล็กๆ กลุ่มนี้ซึ่งเรียกตนเองว่า กองกำลังอิรักภาคเหนือ (Northern Iraq Army) ได้พยายามที่จะยึดมั่นในอิรักให้ได้ ใน ก.ศ. 1920 ประชาชนก่อการความสงบ เพื่อต่อต้านรัฐบาลอังกฤษซึ่งมีสาเหตุมาจากการเก็บภาษีหนัก ด้วยความไม่พอใจอย่างแรงในเดือนมิถุนายน ก.ศ. 1920 จึงเกิดการจลาจลของชนผ้าใบญี่ปุ่นชาวอิรักซึ่งแพร่กระจายไปทั่วอิรักภาคใต้ ทางรถไฟถูกตัดขาด รถไฟฟ้าคง กองกำลังของอังกฤษที่ประจำอยู่และไม่ยับเยี้ยนไม่สามารถระงับเหตุการณ์จลาจลได้ มีเพียงดินแดนที่อยู่ร่องๆ แยกแฉะเท่านั้นที่ปลอดภัย การจลาจลครั้งนี้มีผลทำให้ชาวอังกฤษสูญเสียไป 1,654 คน อังกฤษต้องใช้จ่ายเงินถึง 40 ล้านปอนด์ ในการยุติจลาจล ซึ่งเงินจำนวนนี้มากกว่าถึง 6 เท่าของจำนวนเงินที่อังกฤษให้แก่การปฏิวัติอาหรับใน

สหกรณ์โลกครั้งที่ 1 ความโกรธของอังกฤษในเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้รัฐบาลอังกฤษชี้อ่อนแอกลับถูกฟันฟูให้อยู่ในระเบียบได้อีกครั้งหนึ่ง

ที่อี คอลเคนซ์ ได้มีบันทึกไปถึงหนังสือพิมพ์ ลอนดอน ชันเดย์ไทมส์ (London Sunday Times) ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1920 กล่าวเดียดเดินอย่างจัดการดินนิยมของวิลสัน ดังความว่า “รัฐบาลของเราเดาว่าเสียยิ่งกว่ารัฐบาลเตอร์กในสมัยเก่า พากเขามีทหารเกณฑ์จำนวน 14,000 คน และฆ่าชาวอาหรับประมาณเพียง 200 คน ทุกๆ ปี เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย 90,000 คน พร้อมด้วยเครื่องบิน รถเกราะ เรือ ปืน และรถไฟหุ่มเกราะ เราย่าชาวอาหรับประมาณถึง 10,000 คน ในภาระจลาจลเมื่อฤดูร้อนที่ผ่านมาแล้ว เราไม่สามารถที่จะทำให้ได้มากไปกว่านี้ เพราะมันเป็นประเทศยากจน ประชาชนกระด้ักระจาจ แต่อันเดล ฮา米ด (Abdel Hamid) จะต้องปรับเปลี่ยน พอดีนโยบายของเขาระบุ (อังกฤษ) ถ้าเขาได้เห็นเราทำงานเรายอมให้เงินเป็นล้านๆ ปอนด์ กองทัพอาณาจักรเป็นพันๆ ทั้งนี้ เพื่อรูปแบบการปกครองอาณาจักรที่เหมาะสม เพื่อประชาชนชาวอาหรับเอง²

ภายหลังเหตุการณ์จลาจลของผู้ไช่ใหญ่ดังกล่าว ซึ่งทำให้อังกฤษตัดตะลึกลงอย่างมาก อังกฤษตระหนักรู้ว่า อังกฤษไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายในการปกครองอิรักทางตรงในฐานะที่เป็นอาณาจักร เมื่อตระหนักรู้ถึงความจริงข้อนี้ เชอร์ อาร์โนลด์ วิลสัน จึงถอนตัวออกจากอิรักทันที

ในวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1920 เชอร์ เพอร์ซี โคคซ์ (Sir Percy Cox) ได้เดินทางมาถึงอิรักพร้อมกับคณะกรรมการพลเรือนชุดใหม่ และได้ประกาศการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวภายใต้คณะกรรมการรัฐมนตรีชาวอาหรับและที่ปรึกษาชาวอังกฤษ ขณะเดียวกันอังกฤษก็จะเป็นหัวหน้ารัฐบาลในฐานะที่อังกฤษเป็นประธานชั่วคราวของสภานิติบัญญัติ (Council of Ministers) จึงได้คัดเลือกผู้นำทางศาสนาที่มีอิทธิพล และเป็นที่เคารพของประชาชนทั่วไปให้เป็นรัฐมนตรีจัดตั้งเป็นคณะกรรมการรัฐบาลปกครองประเทศ สำหรับชนผู้ไช่ใหญ่ได้รับนิรโทษกรรม ในขณะเดียวกันผู้สนับสนุน อามีร์ ไฟซาล (Amir Faisal) ประมาณ 250 คน ซึ่งส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมรับใช้ในกองทัพของเตอร์ก แต่เป็นประชาชนที่เกิดในอิรัก ได้เรียกว่า “ชาอิด” จึงตัดสินใจกลับคืนสู่อิรัก อังกฤษตัดสินใจอย่างฉลาดที่จะทำให้คนเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่ออังกฤษ ดังนั้นอังกฤษจึงเลือกคนสำคัญในกลุ่มคนเหล่านี้ นูรี ชาอิด (Nuri Said) ให้เป็นนายกรัฐมนตรีหลักครั้ง (จนกระทั่งต่อมาใน ค.ศ. 1958 นูรี ชาอิด จึงถูกภาคตุลย์ประหาร)

อย่างไรก็ตาม อังกฤษตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการลดค่าใช้จ่ายลงและตระหนักรู้ว่า การปกครองในระบบอาณัติในอิรักนั้นไม่เป็นที่นิยม ดังนั้น เชอร์ชิลล์ จึงตัดสินใจทำสัญญากับอิรัก (เหมือนสัญญาที่อังกฤษทำกับอียิปต์) นั่นคือ แผนการณ์ยุทธศาสตร์อาณัติ (ถึงแม้ว่าใน

²Ibid., p. 188.

สายตาของสันนิบาตอิรักยังคงเป็นดินแดนอาณัติอยู่ก็ตาม) และความสัญญาจะให้อิหร่าช์แต่เพียงในนามแก่อิรัก ซึ่งวิธีนี้จะช่วยลดลงความไม่สงบและขัดอันตรายที่เกิดจากความไม่พอใจของชาวอิรัก อังกฤษยังตระหนักรู้ว่า ฐานะของอังกฤษในอิรักจะมั่นคงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการเลือกผู้ปกครอง นอกจากรัฐบาล เชอร์ชิลล์เองยังคำนึงถึงการเลือกตั้งตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อังกฤษครั้งที่ 4 ที่กำลังจะมาถึง ดังนั้น การตัดสินใจของเขายังต้องมีส่วนสนับสนุนการเลือกตั้ง ครั้งนี้ด้วยเพื่อยุติปัญหาเชอร์ชิลล์ จึงตัดสินใจเลือกอาเมริกา ไฟชาล ซึ่งถูกเนรเทศจากซีเรียให้เป็น กษัตริย์ของอิรัก ในวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 1921 แต่เมื่อไฟชาลเดินทางมาถึงอิรักก็ต้องผิดหวังที่พบกับการต้อนรับอย่างเย็นชา

อังกฤษปักครองอิรักในลักษณะการปักครองทางอ้อม ขณะที่ฝรั่งเศสใช้ชันโนบาย การปักครองทางตรง วิธีการปักครองของอังกฤษและฝรั่งเศสจึงแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ตลอดเวลาที่อังกฤษอยู่ในดินแดนอาหรับภาคตะวันออก อังกฤษพยายามแสวงหาวิธีที่จะทำให้ ค่าใช้จ่ายในการปักครองลดน้อยลง พยายามให้ความจำเป็นและให้คู่แข่งขันกับประโภชน์ต่ออังกฤษ ขณะที่ฝรั่งเศสใช้วิธีที่ “แพ้กว่า” และมีเรื่องขัดแย้งกับบุนการชาตินิยมอาหรับฐานะของฝรั่งเศสไม่เคยเข้าใจและเลียนในดินแดนอาหรับ ขณะที่อังกฤษประสบความสำเร็จอย่างน่าทึ่งแม้จะถูกต่อต้านก็ตาม อังกฤษสามารถลดจำนวนบุคลากรชาวอังกฤษในรัฐบาลอิรัก จนกระทั่งในค.ศ. 1927 อังกฤษสามารถควบคุมประเทศด้วยข้าราชการพลเรือนจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นและอังกฤษก็ไม่จำเป็นต้องใช้กองทัพอาค่าที่ใหญ่โตเลย

2.3 การปักครองของอังกฤษในทราบส์จอร์ร์แดน

ทราบส์จอร์ร์แดน เป็นดินแดนอีกแห่งหนึ่งที่อังกฤษปักครองโดยปราศจากการขัดขวางอย่างรุนแรงจากประชาชนท้องถิ่น ทราบส์จอร์ร์แดนเป็นดินแดนที่เกิดขึ้นจากการประชุม เชอร์ชิลล์ ไคร คอนเฟอร์เรนซ์ (Churchill's Cairo Conference) เดินแล้วเกยเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของปาเลสไตน์ แต่อยู่ภายใต้รัฐบาลที่ปักครองแยกต่างหาก และจนกระทั่งในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1923 ทราบส์จอร์ร์แดนก็ถูกแยกออกจากปาเลสไตน์อย่างเป็นทางการ อังกฤษอนุญาติให้อังกฤษเป็นการตัดสินใจอันดุลล่าห์ (Amir Abdullah) ซึ่งเป็นอนุชาของพระเจ้าไฟชาล ทั้งนี้เพราเป็นการตอบแทนที่อันดุลล่าห์ ยอมเป็นฝ่ายเดียวกับฝ่ายสันพันธมิตร โดยยอมยกเดิมแผนการณ์ใจต่อฝรั่งเศสในซีเรียเพื่อจะแก้แค้นให้พี่ชาย ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสจะยังคงดีเครียดอยู่ก็ตาม แต่อังกฤษเองก็มีเหตุผลอื่นเหมือนกับอังกฤษประกาศว่า ทราบส์จอร์ร์แดน มิได้อยู่ใต้บังคับของคำประกาศบัลฟอร์ (Balfour Declaration) และยังประกาศอีกว่าชาวยิวไม่มีสิทธิไปซื้อที่ดินในทราบส์จอร์ร์แดน ดังนั้น อังกฤษจึงได้รับการยกย่องจากประชาชนและไม่มีความรุนแรงเกิดขึ้น

กิจกรรมการเรียนที่ 2

ชงอธิบายถักทักษะการปักกรองของอังกฤษในอิรักและทราบส์อร์แคน

3. วิธีการควบคุมดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง

รัฐบาลอาณา尼คไม่ว่าของอังกฤษหรือฝรั่งเศสภายหลังจากที่ได้เข้าครอบครองดินแดนอาหารทั้ง 4 แห่ง คือ อิรัก หวานส์อร์แคน ซีเรียและเลบานอนแล้ว ต่างก็พยายามทำให้ดินแดนเหล่านี้เกิดความสงบและพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะทำให้ความพยายามดังกล่าวประสบความสำเร็จได้ รัฐบาลยูโรปต่างก็หาวิธีควบคุมดินแดนเหล่านี้ ซึ่งมีวิธีการต่างๆ คือ วิธีการกระจายอำนาจ และการใช้กองทัพปราบปรามดินแดนภายใต้ วิธีการเสริมสร้างงานด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะเรื่องการค้า กระทำโดยการสร้างถนนและการสร้างคลาด และการแก้ปัญหาเรื่องที่ดิน

3.1 วิธีการกระจายอำนาจและการใช้กองทัพปราบปรามดินแดนภายใต้

ลักษณะที่สำคัญที่สุดของการปักกรองในระบบอาณัติในดินแดน 3 แห่ง คือ จอร์-แคน อิรัก และซีเรีย คือการกระจายอำนาจจากในเมืองไปสู่นอกเมืองและในดินแดนที่เป็นทะเลทราย ภัยได้ข้าหหลวงที่มีความสามารถและมีอำนาจประชาชนก็จะมีความปลอดภัย ยกเว้นบริเวณฟั่งทะเลเดือรเรเนียนที่ถูกปล่อยทิ้งให้เสื่อม ทั้งนี้ประชาชนผ่านร่องรอยในบริเวณนั้นจะมีชิปปี้ดูของตัวเอง เนื่องจากความห่างไกลจากรัฐบาลในเมือง และทราบได้ชันผ่าเหล่านี้สามารถเคลื่อนย้ายไปได้เรื่อยๆ ก็จะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐบาลในอิรัก

ดังได้กล่าวแล้วว่าการกบฏของชนผ่าครั้งใหญ่ในอิรักใน ค.ศ. 1920 ทำให้ความผันของอังกฤษในการสร้างจักรวรรดิต้องพินาศลง ในการติดต่อ กับชนผ่าของอิรัก อังกฤษ ต้องใช้วิธีการ 2 อย่างคือ วิธีแรก อังกฤษแสดงให้เห็นชัดเจนว่าอังกฤษมีอำนาจและมีความตั้งใจที่จะบังคับเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน และวิธีที่สอง อังกฤษแต่งตั้งหัวหน้าผ่าให้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบ ให้มีอำนาจควบคุมผ่า แต่หัวหน้าผ่าอื่นๆ ทั้งหมดมักจะมีความรู้สึกต่อต้านหัวหน้าสูงสุดที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลอังกฤษ อย่างไรก็ตาม อังกฤษจะระหบกตัวว่า ถ้าอำนาจของรัฐบาลกลางเพิ่มมากขึ้นปัญหาเรื่องชนผ่าก็จะค่อยๆ ลดน้อยลง ดังนั้นงานชิ้นแรกที่จะต้องทำก็คือ การควบคุมกองกำลังของผ่า

เป็นที่ทราบแล้วว่าในตอนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 1 อังกฤษได้ประโยชน์จากการปฏิวัติทางเทคโนโลยีด้านอาวุธ ขณะที่ระหว่าง ค.ศ. 1840 และ 1918 พวกรัฐบาลฯ ความชำนาญในเรื่องอาวุธที่ทันสมัย ดังเช่น ปืนไรเฟลที่พวกรัฐบาลฯ ใช้กับกันปืนที่พวกรัฐบาลฯ ใช้ฐานะของเตอร์กีจึงไม่แตกต่างไปจากกองทัพเมริกันเมื่อเมริกันอินเดียน เริ่ม

เรียกร้องปืนไรเฟล สงครามโลกครั้งที่ 1 ได้ก่อให้เกิดอาชญากรรมหลายชนิด ชนิดแรกก็คือ เรื่อปืน หุ่มเกราะ ซึ่งทำให้อังกฤษ สามารถลดลงเมืองที่มีการป้องกันอย่างดีในบริเวณดินแดนสามเหลี่ยม ของแม่น้ำไทร์ส-ญูเฟรติส ได้ทำให้พากอหารับต่างๆ นุงงนี่องจากป้อมปราการของพากคนทำด้วยดิน จึงต้องยกแพ อาชญากรรมที่ 2 ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าทึ่งที่สุดก็คือ เครื่องบิน การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเครื่องบินเกิดขึ้นในตอนยุติสงครามในยุโรป และแสนยานุภาพของเครื่องบินต่อสู่อากาศยานก็เริ่มนีการทดลองครั้งสำคัญครั้งแรกในตะวันออกกลาง นี้เอง

ดังนั้น ทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสต่างมีความเชื่อมั่นต่ออำนาจของอากาศยาน ใน การใช้ควบคุมดินแดนอันกว้างใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งทุ่งหญ้าและทะเลราย ดังเช่น ใน ค.ศ. 1924 ได้เกิดการรุกรุนในอังกฤษโดยชนเผ่าจากศาสนาสมุทรอาหรับ มีผลให้แกะจำนวน 26,000 ตัว ถูกจับ และถูกนำออกจากอิรักภาคใต้และจากซีเรียไปสู่ภาคสมุทรอาหรับ รัฐบาลใช้กองทัพอากาศจัดการกับพากบุกรุกตรงพรหมแคนอันกว้างใหญ่ของทะเลรายซีเรีย กองทัพอากาศได้ตรวจระเวนทั่วพรหมแคนเพื่อประสานงานกับกองทัพบนพื้นดิน ทั้งนี้เพื่อจะดำเนินการอย่างระดับ กระจาย เมื่อกองทัพอากาศพบเห็นชนเผ่าอยู่ ณ ที่ใด ก็จะแจ้งให้กองทัพยกทราบและรีบจัดการทันที ดังนั้นรัฐบาลจึงสามารถเข้าถึงทะเลรายได้ ซึ่งไม่เคยมีรัฐบาลใดสามารถเข้าถึงได้เลยในอดีตที่ผ่านมา

ในรายงานของข้าหลวงใหญ่อิรักใน ค.ศ. 1923 แจ้งว่า “ปัจจัยสำคัญในการทำให้ประเทศมีความสงบก็คือ กองทัพอากาศมันช่วยให้ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของชนเผ่าต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ห่างไกลเพียงใดก็สงบได้ ก่อนที่จะเดินโดยถอยเป็นอันตราย...”¹

3.2 วิธีการเสริมสร้างงานด้านเศรษฐกิจ : การสร้างถนนและตลาด

การสร้างถนน การสร้างถนนและงานด้านการขนส่งซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้อังกฤษไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในกองทัพ บำรุงการการเมืองในท้องถิ่นในเมืองเคอร์ดิสถาน (Kurdistan) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานที่มีไปถึงสันนิบาตชาติ ใน ค.ศ. 1928 ว่า “ในเมืองสุลามานิยา (Sulaimanlya) เราสามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าที่ดีของการใช้รถบัตร แต่ก่อนหน้านี้เพ่าเวลามีธุรกิจ จะต้องเดินทางจากบริเวณใกล้เคียงพรหมแคนเปอร์เซียไปยังสำนักงานใหญ่ของ การปกครองจะต้องใช้เวลาเดินทาง 2 วัน และติดตามด้วยทหารม้าที่มีอาชญากรรมนั่น ภัยหลังเมื่อมีการสร้างถนนสำหรับรถบัตร การบริการด้านรถรับจ้างก็เกิดขึ้น หัวหน้าเพ่าพบว่าเขาสามารถใช้เงินเพียง 3 รูปี และใช้เวลาเดินทางเพียง 2 ชั่วโมง โดยปราศจากความเหนื่อยหน่าย ไม่มีกองทัพที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแพงๆ การแบกหามอาชญากรรมน้อยลงไป” ดังนั้นการสร้างถนนและงานขนส่งสาธารณะ จึงไม่เพียงแต่เป็นไปได้สำหรับรัฐบาลกลางที่จะเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว

¹Ibid., p.122.

เท่านั้น แต่ยังสามารถต่อต้านประชาชนผู้ทำการกบฏได้ การกบฏของประชาชนก็ค่อนข้างลดน้อยลง

การสร้างตลาด การเปิดถนนดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดการสร้างตลาด แนวโน้มอันนี้ถูกกระตุ้นโดยสภาวะทางสังคม เนื่องจากบริบทนั้นส่งทางเรือซึ่งมีอยู่หัวไปขายสินค้าในราคางานกว่าเดิม การส่งกองทัพใหญ่จำนวนมากไปทางเรือก็เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ดังนั้นการปักครองแบบทหารพยายามที่จะรวบรวมผลิตผลให้เพียงพอแก่ความต้องการของท้องถิ่น ความจำเป็นในการทำสิ่งแวดล้อม บังคับรัฐบาลให้ผลิตผลไม้สด โดยเฉพาะการผลิตข้าวชนิดต่างๆ ซึ่งนี้ความจำเป็นอย่างมากต่อกองทัพ ความจำเป็นดังกล่าวมีแนวโน้มทำให้ชนเผ่าต่างๆ มีการตั้งหลักแหล่งเพื่อผลิตพืชผล การสร้างถนน ตลอดจนการสร้างตลาดส่งสินค้าออกโดยเฉพาะใน 10 ปีต่อมา ก็แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง

ยิ่งกว่านั้น กองทัพอังกฤษ ยังได้นำสิ่งของต่างๆ ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมตะวันตก เต่นตะเกียงให้คนก้าด แสงไฟฟูนวนบาน มีดพก เสื้อผ้า รถชนต์และรถบรรทุก สิ่งของพวกนี้ได้กล่าวเป็นเครื่องใช้ของประชาชนในเมืองหรือไม่ก็แสดงให้เห็นฐานะอันร่ำรวยของพวกเขานั้นเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลและประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม กองทัพอังกฤษ ก็ไม่สามารถจัดหาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ไปสู่ประชาชนตามชนบทได้

ขณะที่ถนนทางถูกสร้างขึ้นเพื่อข้ามทะเลรายจาก datum สักสินเชียเรีย ไปยังแนวแฉดในอิรักตามเส้นทางแม่น้ำญี่เฟรดิส และเขื่อนเมืองต่างๆ ของอิรัก ถนนต่างๆ ซึ่งมีเศรษฐกิจที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเมืองอื่นๆ ก็เริ่มมีการซื้อขายสินค้าแก่กันและกัน ส่วนใหญ่มักซื้อสินค้าที่ตนไม่สามารถผลิตได้ พวกเครื่องดื่มอย่างกาแฟเหนือของอิรักซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยซื้อสินค้าหรือนำสินค้ามาจากการค้าโลกภายนอกเลยก็เริ่มซื้อสินค้าผ้าฝ้ายจากยุโรป หรือ อินเดีย เครื่องถ้วยชามจากญี่ปุ่น บุหรี่จากแนวแฉด ขณะที่ประชาชนเหล่านี้พ่อใจสินค้าใหม่ที่มาจากการค้าโลก ก็ทำให้สินค้าพื้นเมือง ที่พวกเขาระดิบได้เริ่มไม่เป็นที่นิยมอีกต่อไป ประชาชนเหล่านี้มีความกระหายที่จะเดินทางไปตามเมืองต่างๆ เช่นแนวแฉด และต้องการเครื่องดื่มต่างๆ แนวบุรุป ตลาดเจริญเติบโตขึ้นในบริเวณที่เป็นจุดธุรกิจสำคัญ ตลอดหัวประเทศ ประชาชนในเมืองเพิ่มมากขึ้น ประชาชนเหล่านี้เริ่มสนับสนุนการคงอยู่ทางการเมืองของประเทศ การค้าในเมืองนาชาตราและเบรุตได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วบังเกิดความสงบ ขณะที่ถนนทางภาคเหนือ บางแห่งของอิรักและซีเรียมีความไม่สงบเกิดขึ้น

ขณะที่รัฐบาลสามารถขยายอำนาจการควบคุมได้ทั่วทั้งประเทศ ประชาชนก็ขยายการเพาะปลูกที่เคยจำกัดออกไปอย่างกว้างขวาง ประชาชนจะทำงานตามบริเวณที่มีน้ำและพื้นดินของพวกเรื่องและพวกกึ่งเรื่องทำการเพาะปลูกอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอิรัก ในระหว่าง 10 ปีแรก ที่ตกลงเป็นดินแดนในอาณาจักร ได้มีการใช้ล้วงหาน้ำกัน แม่น้ำเขตการเพาะปลูกเป็นครั้งแรก

ในดินแดนอาณัติเกือบทั้งหมดโดยเฉพาะในอิรัก การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความปลดปล่อยในดินแดนท่องถิน ไม่เพียงแต่ความปลดปล่อยทางร่างกายเท่านั้น แต่ยังเป็นความปลดปล่อยของการลงทุนด้วย ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำเงินมาสู่ประเทศชาติ

3.3 /การแก้ปัญหารื่องที่ดิน

ในสมัยที่ดินแดนเหล่านี้ตกอยู่ใต้การปกครองของอตโตมัน ก็ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติเกี่ยวกับที่ดินใหม่ ใน ค.ศ. 1858 รัฐบาลอตโตมันได้ตระหนักรถึงประโยชน์ของ การให้ความปลดปล่อยแก่ผู้เช่าที่ดินด้วย ใน ค.ศ. 1869 มิดหัต พاشา (Midhat Pasha) ซึ่งเป็นข้าหลวงผู้ชี้ใหญ่ที่สุดของอตโตมัน ในคริสตศตวรรษที่ 19 ในขณะที่เขากลับไปในอิรักในช่วงเวลาหนึ่น เขาย้ายมาทำภารกิจที่มีระเบียบแบบแผนมาสู่ระบบของผู้เช่าที่ดิน ความพยายามดังกล่าวถูกกระทำขึ้นในແບ່ນອນในช่วงปี 1850 และในປາເລສຕິນ ໃນເວລາຕ່ອມາ ອ່າງໄຮກຕາມຮາຍລະເອີດ ເກີຍກັນຮະບນທີ່ດິນຂອງອຕໂຕມັນນັ້ນ ຢູ່ຢາກແລະສັບຊັບຊັ້ນ ແຕ່ຈຸດປະສົງໄດ້ທຳມື່ປົກມື່ອຢູ່ 2 ປະກາດ ສືບ ປະກາດ ມີການໃຫ້ຕໍ່ແຫ່ງສໍາຄັນແກ່ນຸົກຄລົກທີ່ຈະມາລັງຖຸໃນທີ່ດິນນັ້ນ ແລະຈ້າງຄນື່ນໆ ໄທ້ກຳໄວ່ບນທີ່ດິນ ປະກາດທີ່ 2 ເປັນການໃຫ້ທີ່ດິນແດ່ໜັກເພົ່າເຮັ່ວອນໜຶ່ງຈະສາມາດຕັ້ງຫຼັກແຫ່ງໄດ້ບັນຜົນແຜ່ດິນນັ້ນ

ໃນເວລາກ່ອນທີ່ນີ້ຮູ້ນາລຸອດໂຕມັນໃຊ້ພາຍານກັນເລີກທີ່ດິນທີ່ອູ້ໃນເມືອງ ແລະໄສນໃຈທີ່ດິນທີ່ອູ້ຕາມໝາຍ ຈົນກະທຳທີ່ລົງຄຸງເກີນເກີ່ວ ເມື່ອຜູ້ເກີນກາຍີຈາກໃນເມືອງຊີ່ຕິດຕາມມາດ້ວຍທຫາຮັນຫຸ້ນທີ່ອູ້ນີ້ເປັນອົກເມືອງເພື່ອເກີນຮົວຮວນພຸດພັດຈາກຫາວາດາມໝາຍທີ່ຈຶ່ງໄດ້ເຫັນຄວາມສໍາຄັນຂອງການຄວາມຄຸນທີ່ດິນທີ່ອູ້ນີ້ເມືອງ ທັງນີ້ເພື່ອຜູ້ເກີນກາຍີເຫັນນີ້ໄໝໄດ້ຮັບຄວາມສະດວກຈາກຫາວາຊີ່ນີ້ໄໝພວກເຮົາທີ່ຕ້ອງເສີມພຸດພັດຂອງຕົນໄປ ຫາວາແຫ່ນນີ້ໄໝຍອມຈົດທະເບີຍທີ່ດິນເພົ່າເຫັນວ່າ ອາຈະເປັນເລື່ອໜູ້ນາຍຂອງຮູ້ນາລຸທີ່ຈະເພີ່ມກາຍີທີ່ດິນທີ່ຈົດທະເບີຍໄຫ້ສູງຂຶ້ນຫຼືໄໝໄໝ ກີຈະເກີນທີ່ໃຫ້ນຸ້ມາຮັບຮັບຮັນຫຼັກທີ່ພວກເຮົາເຂົ້າວ່ານີ້ໃນກອງທັກ

ອ່າງໄຮກຕາມ ເປັນທີ່ນີ້ສັງເກດວ່າ ພຸດປະໂຍ້ນຂອງທີ່ດິນທີ່ຈົດທະເບີຍນັ້ນກັບທັກອູ້ແກ່ພ້ອມກ້າວ່າ ດັ່ງເຫັນໃນອົກປະກຸງວ່າທີ່ດິນມານຸ້ມັນຈຳນວນນັ້ນ ອູ້ຈົດທະເບີຍໄດ້ປັບປຸງເປັນການສິຫຼະສ່ວນຕົວ ຂອງບຸນນາງທົ່ວງຄືນ ໂດຍໄໝມີການພິຈາລະາໄດ້ ລົງສິຫຼະຂອງນຸົກຄລົກທີ່ໄດ້ເກີຍຄຣອນຄຣອນທີ່ດິນນັ້ນ ທີ່ດິນທີ່ໜັກເພົ່າຕ່າງໆ ອາສີຍອູ້ນັ້ນ ພວກເຕັກຄົກກົມອງວ່າເປັນສົນນັ້ນຂອງຮູ້ນາລຸ ໂດຍໜັກເພົ່າຕ່າງໆ ແຫ່ນນີ້ໄໝນີ້ສິຫຼະເປັນເຂົ້າຂອງ

ຮະຫວ່າງ ค.ศ. 1920-1932 ກາຍຫລັງຈາກທີ່ອັກຄຸນເຂົ້າມາມີຈຳນາງແຫ່ນທີ່ອຕໂຕມັນ ເຕັກຄົກ ທີ່ດິນຜົນໄໝ່ຕາມແມ່ນ້ຳເຊື່ອໃນອົດຕື່ທີ່ດິນແຫ່ນນີ້ອູ້ກີ່ໃຊ້ໂດຍພວກເຮົາເຮັ່ວອນແລະໜັກເພົ່າເຮັ່ວອນ ກີ່ໄດ້ກາຍເປັນແຫ່ງນ້ຳ ຖຸ່ງໜູ້ ແລະທີ່ດິນສໍາຫັນປຸລູກຂ້າວສາລີໃນຄຸຫານາວ ແລະທີ່ດິນແຫ່ນນີ້ກີ່ໄດ້ກາຍເປັນທຽບສິນສ່ວນດ້ວຍພວກຮ່າງຮ່າງ ສໍາຫັນທຳການເພະປຸລູກ ດັ່ງເຫັນ ໃນ ค.ศ. 1921 ຕາມແມ່ນ້ຳຫລາຍສາຍໃນອົກ ມີປິ້ນນີ້ 140 ປິ້ນ ມີພື້ນທີ່ສະປະການທັ້ງໝົດ 72 ຕາຮາງໄມ໌ ໃນ ค.ศ. 1929

จำนวนบ้านได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 2,000 บ้าน และพื้นที่ชลประทานมากขึ้นถึง 2,670 ตารางไมล์ระหว่าง ก.ศ. 1927-1930 บ้านใหม่ๆ จำนวน 1,057 ได้รับการติดตั้ง พร้อมกับจำนวนพื้นที่ในการเพาะปลูกก็เพิ่มมากขึ้น ผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านเหล่านี้มักเป็นชาวเมือง ซึ่งคาดหวังว่าจะได้รับสิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดินจากรัฐบาล และในความเป็นจริงก็ปรากฏว่า คนเหล่านี้ได้เป็นเจ้าของที่ดินจริงๆ ดังเห็นใน ก.ศ. 1927 รัฐบาลขายที่ดินของรัฐบาลจำนวน 7,917 ไร่ และขายที่ดินจำนวนอีก 448 ไร่ เจ้าของบ้านเหล่านี้เป็นผู้ซื้อที่ดินจากรัฐบาล มักเป็นชาวเมือง เป็นนายทุนธุรกิจการค้า กระหายที่ดินที่ชนเผ่าต่างๆ ใช้ทำการเพาะปลูก โดยที่ชนเผ่าเหล่านี้มิได้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเลย

นโยบายของรัฐบาลอังกฤษคือ การอนุญาตให้หัวหน้าเผ่าเช่าที่ดินได้ในฐานะผู้แทนของเผ่า และที่ดินพื้นนี้จะเป็นของเผ่า แต่ในความเป็นจริงที่ดินของเผ่าก็ถูกขายเป็นที่ดินของหัวหน้าเผ่าตามกฎหมายซึ่งจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการลงทุนอย่างกว้างขวางและการชลประทาน ดังนั้นการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงมีแนวโน้มว่าจะเป็นการถือหุ้น ดังเห็นในอิรักเกิ่อบ 70% ของที่ดินที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกถือกรรมสิทธิ์ในลักษณะหุ้นส่วน ในอิรักภาคใต้มากกว่า 250 เอกอเรก์ ที่รวมกันเป็นหุ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ไม่นานนักหลัง ก.ศ. 1923 (ในอิรัก) รัฐบาลแห่งชาติใหม่ได้ออกกฎหมายให้ผู้เช่าที่ดินที่มีหนี้สินมาก และไม่มีทางชดใช้หนี้ได้ให้ยอมตัวเป็นทาสติดที่ดินของเจ้าของที่ดินนั้นๆ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของที่ดินกับผู้เช่าที่ดินจึงขึ้นอยู่กับหนี้สินชាតามไม่สามารถหาดูดพันจากภาวะหนี้สินได้ ถ้าชាតามหรือผู้เช่าที่ดินตกเป็นทาสที่ดิน หนี้ไปจากที่ดินนั้นๆ เจ้าของที่ดินมีสิทธิที่จะเรียกของทหารของรัฐบาล เพื่อบังคับให้ชាតามนั้นกลับคืนมา มิฉะนั้นชាតามผู้นั้นจะมีเชื้อประภูอยู่ในบัญชีคนที่มีความประพฤติดี และจะไม่มีโอกาสทำงานอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม หัวหน้าเผ่าได้กล่าวเป็นสมาชิกของรัฐสภาและเป็นผู้มีอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงการปฏิรูปต่างสังคม อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือการเกิดแหล่งเสื่อม腐爛อย่าง นครใหญ่ๆ ทั้งหลายของอิรัก

กิจกรรมการเรียนที่ 3

อังกฤษและฝรั่งเศสวิธีการเสริมสร้างงานด้านเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาเรื่องที่ดินอย่างไรในขณะที่ไปปกครองดินแดนอาณัติ 4 แห่ง

4. ความแตกต่างระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสในการใช้กองทัพเพื่อสร้างความสงบในดินแดนทั้ง 4 แห่ง

ในดินแดนอาณัติ 4 แห่ง รัฐบาลอังกฤษและฝรั่งเศสได้รับการกดดันและพยายามเสีย

คำใช้จ่ายให้น้อยที่สุดสำหรับการควบคุมดินแดนเหล่านั้น โดยทั่วไป รัฐบาลดึงเอาประชาชนตามท้องถิ่นให้มารажานาให้รัฐบาล เพื่อว่าชาวบุรุปที่มีคุณค่ามากกว่าจะได้ทำงานในตำแหน่งสูงๆ เท่านั้น ในเรื่องความปลอดภัยของประชาชน อังกฤษชัดข่าวของแรงต่อการเสียเงินจำนวนมาก เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะ และยังได้ลดขนาดของกองทัพอังกฤษในอิรักลง อย่างเช่นในทรานส์จอร์เดน ไม่ปรากฏว่ามีข้าราชการอังกฤษจำนวนมากหรือแม้แต่กองทัพก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ตรงกันข้ามกับฝรั่งเศส เพราะตลอดเวลาที่ฝรั่งเศสยึดครองซีเรียและเลบานอนอยู่นั้น กองกำลังทหารจำนวนมากประจำอยู่ที่นั่น ในค.ศ. 1921 ฝรั่งเศสมีกองทัพประจำอยู่ในซีเรียมากกว่า 50,000 กอง และภายหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1925-27 ฝรั่งเศสก็ส่งกองทหารไปเพิ่มอีกจำนวนมาก นอกจากนั้นบ้างจาก ค.ศ. 1921 ฝรั่งเศสริบมน้ำเอ้าหังชาซีเรียและเลบานอนมาช่วงงานอิ๊ก จะเห็นได้ว่าใน ค.ศ. 1925 มีชาวซีเรียและเลบานอนที่มีอาวุธถึง 7,000 คน และอีก 10 ปีต่อมา จำนวนคนเหล่านี้เพิ่มขึ้นอีก จนกระทั่งการลั่นสุดการปักครองอย่างขั้นของฝรั่งเศสใน ค.ศ. 1945 กองทหารเหล่านี้ก็ลดจำนวนลงตามลำดับ ขณะที่ฝรั่งเศสปักครองอยู่มีการตรวจตราทุ่งหญ้าและทะเลทราย ซึ่งฝรั่งเศสได้จัดตั้งบริษัทอูซูขึ้น ใน ค.ศ. 1921 ภายใต้ข้าราชการฝรั่งเศส แต่ฝรั่งเศสต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ในการดำเนินกิจการต่างๆ ทั้งนี้เพราะไม่สามารถเชื่อใจการทำงานของชาวอาหรับซีเรีย

อย่างไรก็ตาม ฐานะของอังกฤษก็แตกต่างไป กล่าวคือ ภายหลังการปฏิวัติของชนเผ่า ใหญ่ชาวอิรักใน ค.ศ. 1920 อิรักจะมีความสงบมากกว่าซีเรียและเลบานอนมีเพียงในแคร์ดิสถาน (Kurdistan) และในพื้นที่ที่เป็นทะเลทรายเท่านั้นที่อังกฤษถูกข่มขู่อย่างรุนแรงแต่ภายหลังการเริ่มต้นรัฐบาลของพระเจ้าไฟซาลдинเด่นเหล่านี้ก็มีความปลอดภัย รัฐบาลอิรักมีความรับผิดชอบและช่วยในการก่อตั้ง และรักษากองทัพภายใต้การแนะนำของอังกฤษ

ใน ค.ศ. 1926 รัฐบาลอาณาจักรของอังกฤษได้ก่อตั้งหน่วยงานทางตำรวจที่มีอาวุธพร้อมเพื่อควบคุมชนเผ่าเบดูอินในเมืองชามนาร์ (Shammar) และใน ค.ศ. 1928 หน่วยงานในลักษณะเดียวกันนี้ก็ถูกก่อตั้งขึ้นอีกในภาคใต้ของอิรัก หน่วยงานดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างมากจนกระทั่งสามารถรักษาความปลอดภัยต่องชายแดนได้อย่างดี ในทรานส์จอร์เดน ผู้บังคับบัญชาชาวอังกฤษ ได้จัดตั้งกองลาดตระเวนทะเลทรายใน ค.ศ. 1920 เพื่อจับกุมโจรสลัด ต่างๆ และเพื่อนำความปลอดภัยมาสู่ทะเลทราย อย่างไรก็ตาม กองกำลังดังกล่าวนี้ก็ไม่ประสบความสำเร็จที่เดียวแนก เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากชนเผ่าเบดูอิน ประกอบกับพวกโจรสลัดร้ายมีอาวุธ และชำนาญทางในทะเลทรายมากกว่า ต่อมากองทัพมีกองกำลังทะเลทรายใหม่ที่เคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็วเป็นพิเศษภายใต้การนำของจอห์น บี กลูบบ์ (John B. Glubb) ซึ่งสามารถนำความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาสู่ทะเลทรายอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

ในอิรัก อังกฤษได้จัดตั้งกองทัพที่ประกอบด้วยทหารเกณฑ์ชาวเคอร์ดิช และชาวแอล-

ซีเรียนเพื่อช่วยกองทัพของประเทศห่วงสงคราม ในระหว่างการปฏิวัติ ค.ศ. 1920 และ 1925 กองทัพเหล่านี้ได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามีความจงรักภักดีต่ออังกฤษ ซึ่งมีจำนวนคนถึง 7,500 คน เนื่องจากทหารเกณฑ์เหล่านี้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของข้าราชการอังกฤษ ได้รับเงินเดือนและเป็นชนกลุ่มน้อยที่มิใช้อาหาร อังกฤษแน่ใจว่าทหารเหล่านี้จะไม่ก่อความวุ่นวายให้อังกฤษแน่นอน อย่างไรก็ตาม ตลอดเวลาที่อังกฤษปกครองอิรักอยู่ ทหารเกณฑ์เหล่านี้ก็เป็นคู่ปรับและข่มรัสมี กองทัพอิรักหนุ่มไม่น้อยเลยที่เดียว กองทัพอิรักแท้ๆ เองนั้นก็ได้ถูกก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1921 ภายใต้การบังคับบัญชาของข้าราชการคนก่อนๆ ของกองทัพออติดมัน ในบรรดาคนเหล่านี้นั้นผู้นำคือ นูรี ชาอิด (Nuri Said) ซึ่งต่อมาจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของอิรัก นอกจากนั้นใน ค.ศ. 1925 ได้ก่อตั้งวิทยาลัยทหารขึ้น กองทัพดังกล่าวเนี้เพิ่มจำนวนคนถึง 7,500 คน (จำนวนเท่ากับทหารเกณฑ์) และสามารถแทนที่หน่วยทางภาคพื้นดินของอังกฤษ หลังจากที่อังกฤษออกไปจากอิรักแล้ว

กองทัพอิรักหนุ่มล้มรากันเลือดมาแล้วในการปฏิวัติของพวกเคอร์ด (Kurdish revolt) จึงไม่สนใจเลยว่ากองทัพนี้จะถูกผลักดันเข้าสู่การเมือง เหมือนกับกองทัพของชนกลุ่มนี้ ดินแดนอาณัติของอังกฤษ และแล้วใน ค.ศ. 1933 กองทัพอิรักหนุ่มได้โจมตีและฆ่าชาวแอล-

ซีเรียนเป็นจำนวนมาก ใน ค.ศ. 1930 กองทัพอิรักหนุ่มก็ได้เข้าเกียร์ขึ้นในการมีอำนาจทางการเมืองระหว่าง ค.ศ. 1936 และ 1941 กองทัพอิรักหนุ่มได้สนับสนุนหรือกระทำการรัฐประหารเองถึง 7 ครั้ง ได้มีการจัดตั้งกองทัพภายใต้การเมืองที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องค้าที่เป็นพันธมิตร กับพวกเชกีมีได้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม กองทัพสามารถเคลื่อนที่และติดต่อกันประชาชนได้อย่างใกล้ชิด จนอยู่ในฐานะที่มีคุณค่าและเป็นผู้ให้อุปทานกิริยาภรณ์แห่งชาติที่แท้จริง ฐานะเช่นนี้ จะเป็นก้าวใหญ่ที่จะนำไปสู่การทำการรัฐประหารครั้งต่อไปในกลางปี 1930

อาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในอิรักในกลางปี 1930 ได้เกิดขึ้นในชีวิตร่วม 20 ปีต่อนาที แห่งเหตุที่ชาเพรษโครงสร้างทางทหารของชีวิตรักความคุณอย่างเข้มงวดโดยรัฐบาล กล่าวคือ ในปลาย ค.ศ. 1950 กองทัพชีวิตรักได้เข้าแทรกแซงทางการเมืองของรัฐบาลฝรั่งเศส

กิจกรรมการเรียนที่ 4

อังกฤษและฝรั่งเศสใช้กองทัพเพื่อสร้างความสงบในดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง แต่หมายความทั้ง 2 มีวิธีการใช้ที่แตกต่างกันอย่างไร

5. อุปสรรคต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวอาหรับ

ความรู้สึกแบ่งแยกที่มีอยู่ในใจของนักชาตินิยมอาหรับไม่ว่าจะในชีวิตริบานอน อิรัก หรือท่านส์จอร์แคนกีดามล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างประเทศให้เป็นอิสระอย่างแท้จริง ในชีวิตริบานอน กลุ่มนี้เป็นผู้ต่างด้าว ถูกแบ่งแยก บ่อยครั้งมีความขึ้นในหมู่พวกราษฎร์ และมีความรู้สึกดูถูกรังเกียจสามัคคีของชนกลุ่มน้อย ในอิรัก กลุ่มนี้ชื่อ (Shii) มีความผูกพันทางการเมืองต่ออิหร่าน ซึ่งเป็นเพรษมีวัฒนธรรมเปอร์เซียร่วมกัน ในชีวิตริบานอน มีความเกี่ยวข้องกับเตอร์ก ดังนั้นความรู้สึกที่พ่อใจเตอร์กมีมากจนกระทั่งกลุ่มกองโจรชาวเตอร์ก ในชีวิตริบานอน สามารถทำงานได้อย่างอิสระ ในเลบานอนมีกลุ่มนี้ต่างๆ ที่มีความแตกแยกกันทำให้พวกราษฎร์แบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่ม และในท่านส์จอร์แคนมีความพยายามก่อตั้งเป็นประเทศกีดูกขัดขวางโดยชาวปาเลสไตน์ พวกราษฎร์อิสราเอลที่เป็นพวกรรุกร้าวและข่าว

ดังนั้น จึงต้องใช้เวลานานก่อนที่รัฐบาลเหล่านี้จะบรรลุถึงความรู้สึกของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมีเชื่อสัมภัย แม้แต่ทุกวันนี้ประเทศไทยเรื่องความเป็นชาติหรือสัญชาติของคนด้านสักส่วนเป็นชีวิตริบานอน หรือเป็นชาวอาหรับ หรือถ้าเป็นทั้งชาวชีวิตริบานอน แล้วจะไร้คือจุดมุ่งหมายของความจริงก็คือสูงสุดของคนด้านสักส่วน คำสอน เช่นนี้ก็ยังคงปฏิบัติได้ แม้แต่พระเจ้าไฟซาลซึ่งเป็นวีรบุรุษของการปฏิวัติอาหรับ แต่อาจถูกมองว่าอย่างหนึ่งว่าเป็นเหยื่อของการปกครองที่กดขี่ของฝรั่งเศสในด้านสักส่วนเอง ชาวอังกฤษคนหนึ่งได้รายงานไปยังองค์การสันนิบาตชาติระหว่างค.ศ. 1922-1923 โดยยอมรับว่า “พระเจ้าไฟซาลและรัฐบาลของพระองค์ไม่สามารถคงอยู่ได้โดยปราศจากความสนับสนุนของอังกฤษและมิตรภาพกับอังกฤษ” อาจกล่าวได้ว่า งานที่แท้จริงของบุคคลแห่งการเป็นดินแดนในอาณัติก็คือ การให้นบทเรียนแก่ประชาชนอาหรับเพื่อนำไปสู่การเรียกร้องความเป็นประเทศชาติของตนเอง

การก่อตั้งประเทศแต่ละแห่งจะแตกต่างไปจากประเทศเพื่อนบ้านของตน เพราะการก่อตั้งล้วนเป็นกระบวนการที่มีกลไก การเดินโดยของการบริหารงานได้ทำให้เกิดงานและอาชีพต่างๆ กันๆ คือ ในเรื่องการเดินทาง ประชาชนต้องมีหนังสือเดินทางซึ่งแจ้งชื่อประเทศของตน รูปแบบของการดำเนินชีวิตประจำวันพัฒนาขึ้นในลักษณะที่แตกต่างกัน ความแตกต่างทางด้านภาษาไม่สามารถมาจากการศึกษาทางเทคนิค การสอนให้ประชาชนกรอกข้อมูลในแผ่นกระดาษของรัฐบาล ก็เป็นรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น คำว่ากฎของชาชีวิตริบานอนไม่สามารถอ่านหนังสืออ่านมีอ่าน ของอิรักได้ แม้แต่เดินค้าที่ถูกจัดหมายจากยูโรปก็แตกต่างกัน ขณะที่เดินถนนแต่ละแห่งเดินแบบยูโรป ตัวอย่างเช่นในชีวิตริบานอน ใช้วิถุแบบฝรั่งเศสใช้ไฟ 110 โวลต์ ซึ่งไม่สามารถทำงานได้ในแบบเดด ซึ่งอังกฤษติดตั้งกระแสไฟ 220 โวลต์ ดินแดนแต่ละแห่งมักไม่พอใจผู้ปักธงชัยคนเอง แต่จะไปพอด้วยยูโรปอีกประเทศหนึ่งที่มีได้ปักธงชัยคนเช่น ชาชีวิตริบานอน เกลียดชังฝรั่งเศสแต่ประทับใจอังกฤษ ขณะที่ชาวอิรักผู้ไม่เคยเห็นฝรั่งเศสแต่หลงใหลในนิยายต่างๆ ของ

ปารีสจึงไม่มีความเกลียดชังฝรั่งเศส แต่ไม่พอใจอังกฤษมากกว่า ตรงกันข้ามกับทราบส์จอร์เดน ดูจะชอบอังกฤษมาก ซึ่งชาวอังกฤษที่รู้จักทะเลขรายและเบตูอินและยังมองว่าทั้งทะเลขรายและเบตูอินเป็นสิ่งที่ดีที่สุดของอาหรับ สำหรับชาวเลบานอนได้ทำการปักกรองของฝรั่งเศสและพอใจวัฒนธรรมฝรั่งเศส ขณะที่กลัวลัทธิชาตินิยมของซีเรีย ทำให้ชาวเลบานอนเป็นฝ่ายเดียวกับฝรั่งเศสอย่างเต็มที่ ดังนั้นการเมืองใหม่ไม่ว่าจะของอาหรับแห่งเบรุต ตามสกัส อัมมัน หรือแบกแดดก์ตาม จะไม่เป็นเรื่องธรรมดาย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม นับจากยุคนี้ต่อไปอีกนานกว่าจะก้าวไปสู่ฐานะความเป็นประเทศชาติที่แท้จริง การให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากที่ปรึกษาด้านการศึกษาชาวเอมริกันคนหนึ่งกล่าวไว้รัฐบาลอิรักใน 2-3 ปีต่อมาว่า “ถ้าปราศจากการระบบทั้งหมดแล้วความเป็นชาติที่เป็นอิสระอย่างแท้จริง ก็ไม่สามารถได้รับการก่อตั้งและรักษาไว้ได้เลย”

กิจกรรมการเรียนที่ ๕

ท่านเห็นว่าอะไรคืออุปสรรคสำคัญที่ทำให้ชาวอาหรับ ไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6. การศึกษาและการนำประเทศไปสู่เอกราช

เมื่อครั้งที่ดินแดนอาหรับเหล่านี้อยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิอตโตมันเตอร์ก รัฐบาลของอตโตมันเตอร์กได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อให้บุตรชายของหัวหน้าเผ่าอาหรับเข้าเรียนเพื่อเป็นทหาร โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก รัฐบาลสามารถควบคุมชนชาหุ่นเหล่านี้ได้และยึดเหนี่ยวไว้เป็นด้วงรักษ์ เพราะหัวหน้าเผ่าซึ่งเป็นบิดาของชาหุ่นเหล่านี้ต้องมาทำงานให้รัฐบาล อีกประการหนึ่งคือ ชาหุ่นอาหรับที่อยู่ในเมืองและไม่มีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศ แต่ต้องการเรียนด้านศาสนา ก็จะถูกนำมาเรียนภาษาตุรกีแทนในโรงเรียนดังกล่าว

ขณะที่อุดสาหกรรมพื้นเมืองได้รับการพัฒนาพร้อมๆ กับการค้าที่ค่อยๆ เจริญเติบโตขึ้น ถนนทางทั้งๆ ได้รับการพัฒนาด้วย ส่วนใหญ่ของผู้ประสบความสำเร็จในด้านการค้าและอุดสาหกรรมช่วงหลังส่วนใหญ่เป็นชาวตุรกี นักเป็นข้าราชการทหารของอตโตมันซึ่งก็หมายถึงชาหุ่นที่เป็นลูกของหัวหน้าเผ่านั้นเอง เมื่ออังกฤษเข้ามาปักกรองดินแดนอาหรับ อังกฤษจึงนำอาคนหุ่นเหล่านี้เข้าสู่ฐานะตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบมากเท่าที่จะเป็นไปได้ (ขณะที่ฝรั่งเศสไม่ได้ทำ)

ในเรื่องการศึกษาของดินแดนเหล่านี้จะมีอยู่ได้การปกครองของอตโตมัน มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะแผนการณ์ของอตโตมันนั้นไม่ได้มีจุดประสงค์หลักในด้านนี้แม้แต่การสร้างระบบความปลอดภัยให้แก่สาธารณชน การรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของดินแดน

ก็มีการกระทำเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อิรักมีโรงเรียนเพียงไม่กี่แห่ง และเป็นระดับประถมศึกษา ยังกว้างขึ้นภายหลังการปฏิวัติของขั้งเดอร์ก ก็ยังจัดให้มีการสอนภาษาดูร์กีด้วยใน ค.ศ. 1913 มีนักเรียนประมาณ 6,000 คนที่ลงทะเบียน แต่ส่วนใหญ่จะไม่เรียนเต็มเวลาและมีนักเรียนเล็กน้อยที่เรียนอยู่จนถึง 2-3 ปี มีโรงเรียนศาสนานี้สอนให้ห้องปากเปล่าคำนี้กรอกร่องรอยอ่านและภาษาอาหรับเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของอิสลามไว้ แต่นักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถเขียนหนังสือได้ดี

เมื่ออังกฤษสำรวจระบบการศึกษาของดินแดนในปัจจุบัน ก็พบความก้าวหน้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ครูส่วนใหญ่ไม่มีคุณสมบัติพอที่จะสอนภาษาอาหรับได้ ขณะที่บุคคลที่สามารถสอนภาษาอาหรับได้ แต่ไม่รู้ดีความต้องการของนักเรียนที่ต้องการเป็นเหมือนและนักปัจจุบันใน ค.ศ. 1920 น้อยกว่า 1% ของประชาชนที่ลงทะเบียนเรียนและไปโรงเรียน ในปีนี้เองที่รัฐบาลเปิดโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง แห่งหนึ่งมีนักเรียน 7 คน ส่วนอีกแห่งหนึ่งมี 27 คน อังกฤษมองเห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ใน ค.ศ. 1923-1924 อังกฤษมีรายงานไปถึงสันนิบาตชาติ แสดงความคิดเห็นของรัฐบาลอาณาจักรว่า การศึกษาในอิรักไม่เป็นที่น่าพอใจและไม่สามารถปฏิบัติได้ดีโดยเฉพาะในการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภายหลังจากที่อังกฤษเข้าปัจจุบันในอิรัก โรงเรียนศาสนานี้ของอิรักมีนักเรียนประมาณ 15,000 คน มีผู้ใหญ่ประมาณ 5,000 คนที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียนที่ต่อต้านการไม่รู้หนังสือ รัฐบาลมีความจำเป็นต้องค่อยๆ เพิ่มเงินเป็น 3%-8% ของงบประมาณในเรื่องการศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลอาณาจักรติดตั้ง มีนักเรียนคนบทโดยเฉลี่ยไปโรงเรียนเพียง 2 ปี และโรงเรียนของรัฐบาลที่ยังคงมีอยู่ 154 แห่งนั้นมีเพียง 14 แห่ง ที่มีระดับสูงถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกนั้นไม่มีโรงเรียนถึงระดับดังกล่าวเลย

อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่า เมื่ออิรักได้รับเอกราช จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และเมื่อสิ้นสุดการปัจจุบันของอังกฤษอิรักมีโรงเรียนมัธยมศึกษา 19 แห่ง พัฒนาขึ้น 129 คน และนักเรียน 2,082 คน ภายในเวลา 3 ปี จำนวนนักเรียนเพิ่มเป็น 2 เท่า และเมื่อใกล้จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 มีนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาถึง 14,000 คน แต่สิ่งสำคัญมากกว่านั้นคือ การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความรู้สึกชาตินิยมของนักเรียน กล่าวคือ หนังสือเรียนทำให้มีส่วนทางตรงกับความรู้สึกชาตินิยม รัฐบาลอิรัก ตระหนักถึงหน้าที่ของโรงเรียนเหล่านี้ว่า มีหน้าที่ใน “การเลือกและฝึกผู้นำสำหรับวิถีชีวิตของประเทศ”

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษามักจะถูกพิจารณาว่าเป็นทางนำไปสู่การล้วนสุคุณของการปัจจุบันของต่างชาติ กล่าวคือ ในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์มักจะมีการสอนว่าจุดประสงค์ของวิชาประวัติศาสตร์คือ การสอนให้รู้จักเรื่องราวต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมา สอนให้รู้จักชาติ เป็นการเร้าและเพิ่มความรู้สึกภักดีในใจของนักเรียน ประเด็นนี้อิรักประสบความสำเร็จ

อย่างมาก เช่นเดียวกับระบบโรงเรียนในปานาเมสไตน์ ในยุคเดียวกันการศึกษาธรรมดีอาร์บิกและนิยายต่างๆ ที่มีชื่อเสียงของอาหรับ ซึ่งมีคุณค่าพอที่จะก่อให้เกิดการเริญเติบโตของความรู้สึกชาตินิยม

การเมืองที่สำคัญของอิรัก ใน ค.ศ. 1930 ก็คือความรู้สึกของคนหนุ่มอิรักที่ละอายในความอ่อนแอกองประเทศ ความหมดห่วงของผู้ใหญ่ รัฐบาลเป็นผู้ทำให้เกิดการขึ้นมาของกลุ่มคนหนุ่มซึ่งมีมากถึง 12,000 คน แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ กลุ่มฟูตัวห์ (Futuwah) ซึ่งนี้ได้ปลูกความจำของคนหนุ่มให้นึกถึงความพ่ายแพ้ของการลับอันบากลิตองค์สุดท้ายที่จะรักษาราชอาณาจักรให้อยู่ในเกียรติภูมิอย่างเก่าก่อน ให้พันจากอำนาจของพวกรองโภค อย่างไรก็ตาม ในความรู้สึกของคนหนุ่มอิรักแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันในระบอบอาษัติของอังกฤษเป็นโรงเรียนสำคัญที่ฝึกสอนนักชาตินิยมอิรักให้มีความรักชาติ และดำเนินการเรียกร้องเอกราชจนกระทั่งได้เป็นผู้บริหารประเทศอิรักที่เป็นอิสระอย่างแท้จริง

ส่วนสถานการณ์ในเชียร์ คล้ายกับอิรักแต่ด้วยเหตุผลที่ต่างกัน ฝรั่งเศสก็อ่าวตนมีบุญคุณอย่างยิ่งต่อคืนแด่นที่ตนปัจจุบันเพราะฝรั่งเศสเป็นผู้นำรัฐธรรมญูโรป (ฝรั่งเศส) มาให้ชาวพื้นเมือง นักเรียนถูกกระตุนให้เรียนภาษาฝรั่งเศสและในระดับสูงสุดถึงมหาวิทยาลัยแต่ขณะเดียวกันฝรั่งเศสมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการรักษาความเห็นอกร่วงของคนเองทั้งในด้านการปกครองและอำนาจทางการเมือง ฝรั่งเศสมองว่าการศึกษาเป็นพลังชี้อเพลิงที่มีอันตรายก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยมของชาวพื้นเมือง

ชาวเชียร์มีความจำในความภาคภูมิใจของคนเองก่อนได้รับเอกราช ทั้งนี้เพราะการขออิสรภาพนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก erguson กลางเมืองในนามสกั๊สเกิดอย่างรุนแรง ระหว่าง ค.ศ. 1924-1925 ไม่เพียงแต่ดามสกั๊สเท่านั้น เมืองอื่นๆ ก็ถูกระเบิดถึง 3 ครั้ง ในระหว่างที่ฝรั่งเศสปกครองอยู่ ในที่สุดภายหลังการเกิดระเบิดอีกใน ค.ศ. 1944 ทั้งเชียร์และเลบานอน ก็ได้รับเอกราช

ปัญหาอีกมากมายซึ่งรัฐบาลในระบบอาษัติไม่รู้จะเป็นอังกฤษหรือฝรั่งเศสได้วางแผนไว้ว่าจะแก้ปัญหานั้น ก็ยังคงอยู่ต่อไปในตะวันออกกลางอีกนาน ทิ้งให้เป็นการะและความรั้นผิดชอบของผู้นำชาวอาหรับที่จะต้องแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่รัฐบาลญูโรปทิ้งไว้ให้

กิจกรรมการเรียนที่ 6

เหตุใดจึงกล่าวว่าการที่มีการทำนายโดยเฉพาะอังกฤษให้การศึกษาแก่ชาวอาสาหานิคม จึงเปรียบเสมือนคำบัญชา

สรุปท้ายบท

สังคրามโลกครั้งที่ 1 บุตติลงพร้อมกับการถ่ายตัวของจักรวรรดิออตโตมัน ทั้งนี้ เพราะพวากเตอร์กันำเจ้าจักรวรรดิเข้าสู่สังคրามโดยเป็นฝ่ายเดียวกับเยอรมนีซึ่งเป็นฝ่ายแพ้สังคราม ดังนั้น ดินแดนต่างๆ ในตะวันออกกลางที่อยู่ภายใต้จักรวรรดิจึงถูกฝ่ายสัมพันธมิตรยึดครอง ยกเว้น ศูรเกที่ยังคงเป็นอิสระ ซึ่งเรียกและ Lebanon อนุตกเป็นดินแดนในอาณัติของฝรั่งเศส ส่วนอิรักและ Iran ที่ยังคงเป็นดินแดนในอาณัติของอังกฤษ

การประเมินผลท้ายบท

1. แผนการณ์เกรตเตอร์ เลบานอน (Greater Lebanon) คืออะไร
2. จงวิจารณ์นโยบายการปักครองอิรักของเชอร์จาร์โนล็อด์วิลสัน และปัญหาที่อาจประสบ
3. จงอธิบายวิธีการสำคัญของการควบคุมดินแดนในอาณัติคือ ซึ่ง เลบานอน อิรัก และ Iran ที่ยังคงเป็นดินแดน ซึ่งฝรั่งเศสและอังกฤษนำไปใช้
4. จงชี้ให้เห็นความแตกต่างในการใช้กำลังกองทัพของอังกฤษและฝรั่งเศสในการสร้างความสงบในดินแดนอาณัติทั้ง 4 แห่ง
5. จงอธิบายข้อความต่อไปนี้ “การศึกษามักได้รับการพิจารณาว่าเป็นหนทางนำไปสู่การถึ่นสุดการปักครองของต่างชาติ”